

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD – 410.028.02.2015
P/15/022

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/15/022– Działalność ośrodków innowacji
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
<i>Kontroler</i>	Katarzyna Juchniewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98865 z dnia 04.12.2015 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia, al. Zwycięstwa 96/98, 81-451 Gdynia (dalej: PPNT/Park)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Anna Borkowska, Dyrektor od 01.01.2009 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4, 21)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ zarówno działalność PPNT w zakresie wspierania przedsiębiorców podejmujących i prowadzących w latach 2013-2015 innowacyjną działalność gospodarczą, jak i realizację projektu "Pomorski Park Naukowo-Technologiczny - rozbudowa - etap 3".

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim:

- współpraca z instytucjami otoczenia biznesu umożliwiająca wprowadzanie na rynek nowych technologii,
- współpraca ze środowiskiem akademickim,
- promowanie działalności Parku w środowisku przedsiębiorców i otoczeniu biznesu,
- wdrożenie procedury przyjmowania oraz bieżący monitoring rozwoju przedsiębiorców – lokatorów PPNT,
- podejmowanie inicjatyw w zakresie tworzenia klastrów,
- monitorowanie potrzeb szkoleniowo-doradczych i dostosowanie ich do potrzeb partnerów PPNT,
- rozwój bazy edukacyjnej i szkoleniowej,
- rozwijanie i wykorzystywanie bazy materialnej dla lokatorów PPNT,
- terminowa realizacja projektu – „Pomorski Park Naukowo-Technologiczny – rozbudowa – etap 3”.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Efektom działalności Parku było przede wszystkim stworzenie warunków funkcjonowania przestrzeni łączącej naukę, gospodarkę i nowe technologie, wspomagającej wdrażanie innowacyjnych projektów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Standardy działania oraz dobre praktyki stosowane przez PPNT

Opis stanu faktycznego

Jednostka budżetowa powołana została Uchwałą nr XXV/582/04 Rady Miasta Gdyni z 24 listopada 2004 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej „Gdyńskie Centrum Innowacji”, od 15 stycznia 2014 r. otrzymała nazwę Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia². Zgodnie ze Statutem, PPNT pokrywała swoje wydatki bezpośrednio z budżetu Miasta, a uzyskane dochody odprowadzała na rachunek dochodów budżetu Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 5-8)

Przedmiot działania PPNT określono w Statucie oraz Regulaminie Organizacyjnym³, wskazując m.in. takie działania jak:

- rozwój gospodarki opartej na wiedzy poprzez tworzenie efektywnych powiązań pomiędzy nauką i biznesem,
- wspieranie i stymulowanie przedsiębiorczości innowacyjnej,
- promocja innowacyjności i aktywnej edukacji,
- współpraca z partnerami lokalnymi, regionalnymi oraz międzynarodowymi w zakresie rozwoju przedsięwzięć innowacyjnych,
- kreowanie i stymulowanie współpracy klastrowej,
- świadczenie specjalistycznych usług proinnowacyjnych,
- wspieranie i promowanie sektorów kreatywnych,
- propagowanie idei projektowania uniwersalnego i designu, prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości przestrzeni publicznej i usług publicznych oraz kreowania rozwiązań przyjaznych użytkownikom,
- kreowanie i udział w wydarzeniach o charakterze międzynarodowym dla realizacji celów statutowych.

Do zadań Parku należało również:

- pozyskiwanie środków zewnętrznych na prowadzenie działalności statutowej,
- tworzenie wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć innowacyjnych ze środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych,
- obsługa techniczna i administracyjna obiektów, lokali, infrastruktury, wyposażenia i urządzeń wykorzystywanych dla potrzeb przedsięwzięć innowacyjnych, w tym utrzymanie ich sprawności technicznej i użytkowej (w stopniu zapewniającym bezpieczeństwo użytkowników, osób trzecich i otoczenia), zabezpieczenie prawidłowej eksploatacji, utrzymanie właściwego

² Uchwałą Nr XXXVIII/801/14 Rady Miasta Gdyni z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie zmiany Statutu Gdyńskiego Centrum Innowacji jednostka budżetowa „Gdyńskie Centrum Innowacji” jednostka otrzymała nazwę Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia.

³ Wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora PPNT nr 57 z dnia 30.04.2014 r.

stanu sanitarno-porządkowego i estetyki oraz windykacja i rozliczanie czynszu, opłat eksploatacyjnych i innych należności,

- opracowywanie projektów planów rzeczowo-finansowych w zakresie prowadzonej działalności,
- zawieranie umów z osobami fizycznymi, podmiotami gospodarczymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i kontrolę ich wykonania,
- egzekwowanie należności za wykonane usługi, roboty i świadczenia oraz sprzedaż wyrobów,
- wnioskowanie do organów Miasta Gdyni co do wielkości środków finansowych na realizację zadań.

(dowód: akta kontroli str. 9-20)

Strategia Rozwoju Pomorskiego Parku Naukowo - Technologicznego w Gdyni na lata 2011-2020⁴ została opracowana w ramach projektu DISKE⁵ skupiającego się na intensyfikowaniu transgranicznych związków pomiędzy firmami sektora MŚP i wzmacnianiu ich potencjału ekonomicznego oraz konkurencyjności dzięki współpracy parków naukowych i technologicznych oraz inkubatorów przedsiębiorczości.

Dyrektor PPNT wyjaśniła, że jednym z elementów projektu była możliwość wypracowania strategii rozwoju dla każdego z partnerów, PPNT opracował taki dokument, ale jako narzędzie pomocnicze dla celu zadań statutowych i dalszego rozwoju Parku. Główną przesłanką opracowania była chęć przeprowadzenia diagnozy stanu funkcjonowania Parku w tamtym okresie i określenia drogi rozwoju, nie było celem zatwierdzenie Strategii, jako oficjalnego dokumentu funkcjonującego w PPNT. Strategia nie została wprowadzona zarządzeniem Dyrektora i nie była bezpośrednio powiązana z planem operacyjnym czy celami strategicznymi Parku.

(dowód: akta kontroli str. 40-61)

Nabór, monitoring i weryfikację projektów prowadzonych przez przedsiębiorców w ramach PPNT prowadzono zgodnie z zasadami wprowadzonymi zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdyni, w sprawie „Zasad naboru, monitoring i weryfikacji projektów w ramach Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego w Gdyni”. W badanym okresie obowiązywało zarządzenie nr 6795/12/VI/R Prezydenta Miasta Gdyni z dnia 12 czerwca 2012 r. Podstawowym kryterium, koniecznym do spełnienia przez projekt aplikujący do PPNT, określono jego innowacyjność, rozumianą, jako realizację działań B+R, technicznych, organizacyjnych, finansowych, których celem jest opracowanie i wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych produktów, usług i procesów, także niezbędnych do opracowania i wdrożenia innowacji. Monitoring realizacji projektu w ramach PPNT był prowadzony zgodnie z procedurą przyjętą Zarządzeniem Dyrektora i dokonywaną przez specjalistów PPNT. Decyzje w sprawie przyjęcia projektów do realizacji w ramach PPNT, a także w sprawie przedłużenia umów po przeprowadzeniu weryfikacji projektów podejmował Dyrektor PPNT.

(dowód: akta kontroli str. 66-71)

⁴ Opracowana przez Zespół ResPublic sp. z o.o. w 2011 r

⁵ Projekt dofinansowany z Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk 2007-2013 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, oś priorytetowa 1 – Konkurencyjność gospodarcza, działanie 1.1. Rozwój przedsiębiorstw. Okres realizacji projektu 01.09.2009 – 30.09.2011. Liderem projektu była Gmina Miasta Elbląg, PPNT był jednym z partnerów projektu wraz z Pomorską Strefą Ekonomiczną / Gdański Park Naukowo-Technologiczny, Technology Center of Western Pomerania (Niemcy), Videum Science-Park (Szwecja), Business Centre Bornholm (Dania).

Zbiór zasad obowiązujących Partnerów PPNT, dotyczących przystępowania firm do współpracy, realizowania projektów i ich weryfikacji oraz użytkowania lokali i urządzeń PPNT określono w Instrukcji dla Partnerów PPNT⁶ wprowadzonej w 2007 r. zaktualizowanej w 2013 r. Funkcjonowanie firm zróżnicowano w trzech typach partnerstw w ramach sieci współpracy klastrowej i międzybranżowej. W ramach współpracy oferowano partnerom możliwość realizacji innowacyjnego projektu w PPNT oraz poza PPNT, a także wymianę doświadczeń i transferu wiedzy. Podmiotom zainteresowanym wynajmem biura, laboratorium, prototypowni oraz chcącym skorzystać ze wsparcia w okresie realizacji projektu oferowano dwa rodzaje aplikacji:

- A1 Park, oferta dla dojrzałej firmy z innowacyjnym projektem. Umowa z firmą podpisywana była na 3 lata, po tym okresie umowa ulegała rozwiązaniu i firma mogła ponownie ubiegać się o miejsce w Parku;
- A2 Inkubator, oferta dla firmy istniejącej na rynku nie dłużej niż 2 lata z innowacyjnym projektem. Umowa z firmą podpisywana była na 2 lata, po tym okresie umowa ulegała rozwiązaniu i firma mogła ubiegać się o miejsce w Parku (A1 Park).

Kryteria oceny projektu dla powyższych rodzajów aplikacji obejmowały: innowacyjność, wykonalność, zapotrzebowanie rynku, trwałość przedsięwzięcia oraz wartość dodaną dla PPNT, miasta, regionu.

Podmioty zainteresowane wynajmem powierzchni składały formularze aplikacyjne prezentując szczegółowo projekt oraz jego potencjał innowacyjny. Podmiot oceniano pod kątem projektu, który miał realizować w ramach PPNT. Projekty były oceniane przez dwóch specjalistów z PPNT (jeden głos) oraz przez eksperta z Rady Naukowej PPNT specjalizującego się w dziedzinie /branży, z której pochodził projekt (jeden głos). W ocenie uwzględniano:

- czy i w jaki sposób firma spełnia kryterium innowacyjności⁷ rozumiane, jako warunek konieczny przystąpienia do PPNT,
- opis projektu, jako jasno zdefiniowana oferta lub przedmiot działania, rynek/klient/ potrzeba sposób działania; wizja rozwoju firmy w okresie realizacji projektu, opisanie zapotrzebowanie na wsparcie PPNT, otwartość na współpracę w gronie partnerskim PPNT, ewentualne korzyści dla PPNT/Miasta/lokalnej społeczności; zbieżność z celami PPNT,
- realność i trwałość projektu, założeń finansowych,
- jeśli wystąpiły - również inne aspekty, jako element dodatkowy za lub przeciw przyjęciu aplikacji.

Po wydaniu pozytywnej decyzji o przyjęciu projektu do realizacji w PPNT, podpisywano umowę na preferencyjnych warunkach w przypadku możliwości otrzymania przez nią pomocy de minimis lub na warunkach komercyjnych, jeżeli pomoc taka nie mogła być udzielona.

⁶ Instrukcja dla Partnerów PPNT w Gdyni została wprowadzona zarządzeniem nr 44 Kierownika Gdynińskiego Centrum Innowacji z dnia 27.03.2007 r., ostatnia aktualizacja nastąpiła zarządzeniem nr 29 Dyrektora Gdynińskiego Centrum Innowacji z dnia 02.04.2013 r.

⁷ Przyjęta definicja innowacyjności obejmowała wszelkie działania jednostki ludzkiej bądź grupy ludzi uznane przez ogół za nowość w stosunku do stanu poprzedniego. Działania takie mogą dotyczyć wszelkich zjawisk i obszarów mających na celu realizację i oczekiwania zmian potrzeb ludzkich, które ostatecznie przynoszą rozwiązania i skutki korzystne dla wszystkich lub określonej grupy odbiorców. Działania innowacyjne odnoszą się m.in. do nowych rozwiązań technicznych, technologicznych, informatycznych, ekologicznych, organizacyjnych, socjologicznych, logistycznych, marketingowych, ekonomicznych, kulturowych oraz usługowych w szerokim zakresie tego słowa znaczeniu i dotyczą wszystkich obszarów działalności ludzkiej. Warunkiem bezwzględnym na określenie działania innowacyjnym określono możliwość jego realizacji i wdrożenia.

Trzeci typ partnerstwa A3 PPNT NET – zrzęcał instytucje naukowo badawcze, organizacje pozarządowe i inne instytucje otoczenia biznesu, które deklarowały wzmocnienie interdyscyplinarnej współpracy. Była to forma ukierunkowana na integrację środowisk nauki i przemysłu, przyczyniając się do budowania gospodarki opartej na wiedzy, na gruncie wymiany informacji, doświadczeń oraz transferu technologii. Do sieci partnerskiej współpracy w ramach PPNT NET mogły przystąpić instytucje działające na polu przedsiębiorczości, nauki, innowacji, transferu technologii i edukacji. Podmiot składał opis działalności w kontekście posadowienia w ramach PPNT, podpisywana była umowa najmu pomieszczeń oraz porozumienie o współpracy.

(dowód: akta kontroli str. 72-80, 142-156)

Podmioty przyjęte jako partnerzy PPNT, zgodnie z Instrukcją i zawartymi umowami najmu z PPNT mogły, korzystać m.in z:

- kompleksu konferencyjnego, salek spotkań (10, 15 osób);
- Internetu, serwerowni, telefonu;
- wsparcia organizacyjno-technicznego obejmującego: rejestrację siedziby firmy pod adresem PPNT, adresu PPNT jako adres korespondencyjny, skrzynki pocztowej, recepcji, systemu centralnego wydruku (100 stron A4/m-c, powyżej 0,09 zł strona, kolor 0,3 zł strona);
- promocji obejmującej: korzystanie z logo PPNT, informację na stronie www PPNT dotyczącą firmy/projektu, informację w publikacjach promocyjnych PPNT, udział w targach krajowych i międzynarodowych, informację na temat firmy/projektu na portalach społecznościowych – Facebook;
- wsparcia doradczo-szkoleniowego obejmującego specjalistyczne dedykowane (5 h/rok) doradztwo w ramach dyżurów ekspertów, szkolenia dla partnerów PPNT, networking, naukę języków obcych (angielski, hiszpański, niemiecki);
- wsparcia Regionalnego Ośrodka Informacji Patentowej obejmującego doradztwo i konsultacje oraz – za odpłatnością 80% stawki komercyjnej – pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji zgłoszeniowej, prowadzenia postępowania oraz poszukiwania i badania patentowego;
- wsparcia Centrum Designu Gdynia w postaci warsztatów i szkoleń z tematyki designu, wsparcie w poszukiwaniu projektantów, udział w wystawach;
- wsparcia Laboratorium PPNT odpłatne według cennika.

(dowód: akta kontroli str. 94, 142-156)

Oferta wirtualnego Parku była skierowana do podmiotów nieposiadających siedziby w PPNT Gdynia, firm i instytucji zainteresowanych przystąpieniem do sieci partnerskiej współpracy, korzystaniem z usług, bez fizycznej lokalizacji w PPNT. Oferta ta obejmowała dwie formy:

1) TYP B1- e-Park, skierowana do innowacyjno-wdrożeniowych firm, które już współpracują bądź pragną nawiązać kooperację z PPNT i jego Partnerami na płaszczyźnie realizacji wspólnych nowatorskich przedsięwzięć. Firma składała formularz aplikacyjny oceniany przez Ekspertów PPNT, umowę o współpracy podpisywano na 3 lata. Oferta Parku obejmowała m.in. preferencyjny dostęp do sal konferencyjnych oraz promocję.

2) TYP B3 – PPNT NET, skierowana do instytucji naukowo-badawczych/ instytucji okołobiznesowych/ stowarzyszeń/fundacji – non profit, działających na polu przedsiębiorczości, nauki, innowacji, transferu technologii i edukacji a także firm kluczowych na rynku. Podpisywane porozumienie o współpracy zawierało negocjowaną ofertę, partnerstwo miało charakter otwarty.

(dowód: akta kontroli str. 142-156)

W działalności Parku w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Parku w zbadanym zakresie.

2. Instrumenty stosowane w CEW w celu zachęcenia przedsiębiorców do uczestnictwa w przedsięwzięciach w obszarze nowych technologii

Opis stanu faktycznego

PPNT prezentował ofertę współpracy m.in. poprzez działania w mediach, stronę internetową, udział w mediach społecznościowych⁸, podczas spotkań uczelnianych dni przedsiębiorczości, konferencjach. Indywidualne spotkania informacyjne, przyjmowanie wizyt grup studenckich i zorganizowanych grup gości z kraju i zagranicy były prowadzone w trybie ciągłym.

Dyrektor PPNT wyjaśniła, że wzmocnienie funkcji preinkubacji odbywa się m.in. poprzez uruchomioną w 2013 r. sekcję Strefa Startup Gdynia (dalej: SSG), która zapewnia wsparcie osobom z pomysłem lub rozwijającym biznes z obszaru branż preferowanych przez Park: ICT⁹, biotechnologia i ochrona środowiska, wzornictwo przemysłowe, automatyka i robotyka oraz multimedia.

Zachętą do uczestnictwa w przedsięwzięciach w obszarze nowych technologii były różne formy wsparcia oferowane przez PPNT:

- udostępnienie przestrzeni i infrastruktury biurowej w formule coworking¹⁰ dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą lub testujących własny pomysł;
- organizację spotkań o tematyce związanej z funkcjonowaniem działalności gospodarczej (m.in. finanse firm, marketing, prawo własności intelektualnej, komercjalizacja i transfer technologii), skierowanych do osób rozwijających własne pomysły biznesowe;
- współpraca przy inicjatywach związanych z przedsiębiorczością, stymulującą do rozwijania pomysłów biznesowych takich jak: spotkania społeczności Geek Girl Carrots¹¹, konferencję World Usability Day poświęconą roli użyteczności i dostępności serwisów, aplikacji internetowych, spotkania osób działających w obszarze e-biznesu – Aula Trójmiasto;
- współpracę ze środowiskiem akademickim – organizowane warsztaty i spotkania pozwalające studentom i absolwentom zdobyć wiedzę i umiejętności przydatne przy rozwijaniu własnego pomysłu na biznes oraz przy wejściu na rynek pracy, wsparcie kół naukowych przy organizowanych przez nie inicjtywach.

Wsparcie adresowane było do uczelni wyższych, studentów młodych przedsiębiorców oraz pracowników naukowych i społeczności regionu – udział w tego typu wydarzeniach był nieodpłatny.

W badanym okresie, w wizytach studyjnych, w ramach grup zorganizowanych, uczestniczyli m.in. studenci z uczelni: Sopotkiej Szkoły Wyższej (studenci Wydziału Architektury), Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości z Łomży (Instytut Automatyki i Robotyki), Uniwersytetu Gdańskiego (Geografia Przestrzenna,

⁸ Facebook, Google+, LinkedIn, Twitter.

⁹ ICT - *information and communication technologies* - teleinformatyka

¹⁰ Przestrzeń umożliwiająca indywidualną lub wspólną pracę w wynajętej przestrzeni z dostępem do wydzielonych stanowisk, zapewniająca dostęp do wysokiej klasy sprzętu komputerowego i biurowego. PPNT oferował możliwość wynajmu stanowisk na godziny po stawkach preferencyjnych.

¹¹ Społeczność, której misją jest promowanie kobiet w IT, networking i samorozwój oraz zachęcanie kobiet do podejmowania wyzwań w branżach związanych z nowymi technologiami.

Biologia), Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (Biologia i Biotechnologia), Politechniki Gdańskiej (Stowarzyszenie BEST PG), Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu z Gdyni, Europejskiej Szkoły Biznesu Bałtyckiego Federalnego Uniwersytetu im. I Kannta w Kaliningradzie, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Varna Medical University, a także studenci z Ukrainy i Mołdawii.

(dowód: akta kontroli str. 239, 387-432)

Oferta PPNT kierowana do przedsiębiorców była poprzedzona badaniami potrzeb, prowadzonymi głównie wśród firm działających w PPNT. Badania prowadzono m.in. w zakresie targów, branż, trendów i rynków zagranicznych, którymi przedsiębiorcy są zainteresowani, na tej podstawie m.in. wybierano kierunki wspólnych wyjazdów na targi zagraniczne¹².

W ramach prac nad rozwojem oferty PPNT Gdynia w zakresie wyposażenia w specjalistyczny sprzęt laboratoryjny oraz sprzęt przeznaczony do prototypowania, przeprowadzono badanie popytu na poszczególne maszyny, jak również na usługi, jakie w przyszłości będzie oferować Prototypowania PPNT Gdynia.

(dowód: akta kontroli str. 127-141, 455)

W latach 2013-2015 w PPNT zatrudnienie wynosiło odpowiednio w: 2013 r. 84 osoby (w tym 73 osoby z wykształceniem wyższym, w tym 4 osoby ze stopniem doktora), 2014 r. 83 osoby (w tym 72 osoby z wykształceniem wyższym, w tym 3 osoby ze stopniem doktora), 2015 r. 88 osób (w tym 77 osób z wykształceniem wyższym, w tym 3 osoby ze stopniem doktora). Pracownicy posiadali zakresy czynności, uprawnień i obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 95, 473-508)

W okresie 2013-2015 PPNT Gdynia realizował zadania inwestycyjne związane z rozbudową oraz przebudową istniejącej infrastruktury, co pozwoliło na uzyskanie 53,7 tys. m² powierzchni użytkowej budynków pozostającej w dyspozycji Parku.

I. „Pomorski Park Naukowo-Technologiczny – rozbudowa – etap 4”¹³. W ramach projektu na terenie byłej zajezdni trolejbusowej przy al. Zwycięstwa powstał obiekt o powierzchni netto ok. 12 tys. m² i kubaturze 87,3 tys. m³, posiadający oprócz infrastruktury towarzyszącej: część wystawienniczą (składającą się z hali wystawienniczej o powierzchni 3,2 tys. m², pomieszczeń wystawienniczych na parterze i piętrze o powierzchni 0,8 tys. m²); część konferencyjno – szkoleniową składającą się z 3 salek edukacyjnych (o pow. 62 m² każda), sali kinowej (na 80 osób), sali audytoryjnej (na 300 osób), 2 salek szkoleniowych (dla 120 os. każda), salki szkoleniowej dzielonej (pow. łącznej 116 m²), wyposażonej salki szkoleń komputerowych (9 stanowisk – pow. 66 m²); część biurową składającą się z 10 pomieszczeń biurowych oraz przestrzeni open-space (stworzonej pod kątem strefy coworkingu); część przewidzianą pod działalność gastronomiczną. W budynku tym zaplanowano następujące funkcjonalności:

1) Akademska Przestrzeń Innowacyjności i Przedsiębiorczości – której celem jest:

- tworzenie możliwości dla studentów, absolwentów i naukowców podjęcia własnej działalności gospodarczej i przetestowania pomysłów na rynku;
- tworzenie dobrego klimatu dla innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej.

¹² Przykłady: Targi CeBIT Hanower Niemcy, Mobile World Congress Barcelona Hiszpania, Call Center World w Berlinie, Internet World Londyn Wielka Brytania, Biotechnica Hanower Niemcy, DMY International Design Festiwal Berlin Niemcy, Salone Internazionale del Mobile Mediolan Włochy, Wystawa EXPO Mediolan Włochy

¹³ Projekt dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2014., był realizowany w okresie od 01.06.2009 do 31.12.2013

Funkcje te pełni Strefa Startup wraz ze Strefą Coworkingu w ramach Działu Kreatywnej Przedsiębiorczości.

2) Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowe Zaawansowanych Technologii, którego celem jest upowszechnianie wiedzy i informacji na temat wdrażania nowoczesnych technologii przez przedsiębiorstwa i możliwości ich komercjalizacji.

3) Regionalny Ośrodek Informacji Patentowej, którego celem jest:

- upowszechnianie wiedzy i informacji z zakresu możliwości uzyskania patentów oraz uwarunkowań prawnych związanych z tą tematyką;
- wzmacnianie świadomości społeczności regionu w zakresie ochrony patentowej oraz ochrony własności intelektualnej.

4) Centrum Wzornictwa i Wystaw, do którego celów należy:

- stworzenie uniwersalnej, interaktywnej przestrzeni wystawienniczej, przeznaczonej do prezentacji wystaw związanych z innowacyjnością, w tym ekspozycji/stanowisk konstruowanych przez przedsiębiorców i naukowców, w celu przybliżania społeczeństwu zagadnień dotyczących zaawansowanych technologii i osiągnięć nauki;
- wzmacnianie i rozwój działalności przedsiębiorców w zakresie wzornictwa przemysłowego, jako obszaru oddziaływania pomiędzy produkcją, konsumpcją a kulturą, propagowanie znaczenia stosowania wzorów użytkowych w rozwoju działalności rynkowej, a także promowanie projektowania ekologicznego;
- inspirowanie do podejmowania działalności badawczej i rozwojowej oraz realizacji kreatywnych przedsięwzięć.

Funkcje te realizowane są poprzez działalność Instytucji Kultury Centrum Nauki Experyment oraz Działu Centrum Designu Gdynia.

(dowód: akta kontroli str. 127-141, 468-472, 692-718)

II. „Pomorski Park Naukowo-Technologiczny – rozbudowa – etap 3”¹⁴

W ramach projektu na terenie byłej zajezdni trolejbusowej przy al. Zwycięstwa powstał obiekt biurowo laboratoryjny o powierzchni netto ok. 27 tys. m². W budynku znajduje się m.in.: 435 pomieszczeń biurowych, 14 pomieszczeń laboratoriów elektronicznych, 13 pomieszczeń laboratoriów biotechnologicznych, 7 pomieszczeń prototypowni o powierzchni ok. 45 m² każde, 23 sale spotkań i 3 salki szkoleniowe, 8 pomieszczeń usługowych, serwerownia o powierzchni 169 m².

Celem realizacji Projektu podstawowego było stworzenie optymalnych warunków do powstania i rozwoju przedsiębiorstw prowadzących działalność w obszarach badawczo-rozwojowym i innowacyjnym oraz w oparciu o zaawansowane technologie głównie w branżach: ICT i multimedia, elektronika, biotechnologia i ochrona środowiska oraz wzornictwo przemysłowe w skali ponadregionalnej.

Rozszerzenie zakresu rzeczowego powyższego projektu związane z doposażeniem obiektu podstawowego oraz stworzenie na obszarze postoczniovym zaplecza wdrożeniowo – produkcyjnego dla firm innowacyjnych.

W obiekcie stworzonym w ramach projektu podstawowego w ramach zadania rozszerzającego zakupiono wyposażenie specjalistyczne do: laboratorium elektronicznego, pracowni inżynierii odwrotnej 3D, pracowni ceramiki, pracowni tekstylnej, pracowni obróbki drewna i metalu, pracowni termoformierki i ploterów,

¹⁴ Projekt z dofinansowaniem w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, był realizowany w okresie od 09.06.2009 (data zawarcia umowy z PAPR) do 23.11.2015

pracowni graficznej, oraz wykonano dodatkowe zasilanie rezerwowe dla wybranych instalacji budynkowych (laboratoria, prototypownie, sieć strukturalna) wraz z montażem zespołu prądotwórczego i urządzeń podtrzymujących zasilanie.

W ramach zaplecza wdrożeniowo-produkcyjnego na terenie postoczniovym dokonano przebudowy, modernizacji i dostosowania na potrzeby prototypowni i pomieszczeń komplementarnych 7-kondygnacyjnego budynku postoczniovego w Gdyni przy. ul Konstruktorów o powierzchni ok 5,5 tys. m². W budynku stworzono: 10 pomieszczeń z przeznaczeniem na prototypownie (parter i pietra od 1 do 4) o powierzchni od 113 m² do 255 m², pomieszczenia biurowe dla pracowników prototypowni (piętro 5), pomieszczenie open-space (na ostatniej kondygnacji).

Zakupiono również sprzęt na potrzeby specjalistycznych pracowni¹⁵: badań niszczących i nieniszczących, łączności i nawigacji, wzorcowani narzędzi pomiarowych.

III. Wykonanie prac adaptacyjnych związanych ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń znajdujących się w budynku Hal Łukowych (nr 2) na pomieszczenia pełniące funkcje prototypowni.

W ramach prac zagospodarowano przestrzeń po przeniesieniu wystaw Centrum Nauki Experiment do budynku nr 3, stworzono odrębne pomieszczenia prototypowni i magazynów dla firm PPNT Gdynia. Łączna powierzchnia przebudowy ok. 700 m².

Udział powierzchni użytkowej przeznaczonej do wynajmu wzrastał w kolejnych latach okresu 2013-2015 od 65% w 2013 r. do 79,04% w 2015 r. Przedsiębiorcy innowacyjni byli najemcami odpowiednio 98% powierzchni wynajętej w 2013 r. oraz 96% powierzchni wynajętej w roku 2014 i 2015, w przypadku wynajmu powierzchni laboratoryjnej 100% powierzchni wynajmowali przedsiębiorcy innowacyjni.

Powierzchnie w Budynku Konstruktorów (element rozszerzenia projektu Pomorski Park Naukowo-Technologiczny – rozbudowa – etap 3, prace zakończone w listopadzie 2015 r.), w czasie trwania kontroli były przedmiotem postępowań konkursowych na najem i wyłonienie operatorów pracowni.

(dowód: akta kontroli str.: 94, 127-141, 387- 432, 682-684)

PPNT Gdynia posiadał własne bazy danych, m.in. firm zlokalizowanych w Parku oraz współpracujących instytucji otoczenia biznesu. Monitorowano potrzeby rynku oraz obecnych lokatorów m.in. poprzez ankiety ewaluacyjne przeprowadzane wśród uczestników spotkań, rozmowy z użytkownikami podczas spotkań indywidualnych jak i grupowych (np. comiesięczne spotkanie firm parkowych), ankiety oraz rozmowy prowadzone wśród uczestników szkoleń oraz konsultacji indywidualnych organizowanych przez Regionalny Ośrodek Informacji Patentowej.

(dowód: akta kontroli str. 94, 127-141, 832-896)

Umowy najmu powierzchni oraz korzystania z zasobów laboratoryjnych zawierały m.in. deklarację podejmowania wspólnych działań na rzecz rozwoju innowacji i przedsiębiorczości poprzez uczestniczenie w tworzeniu efektywnych powiązań pomiędzy nauką i biznesem oraz przyczynianie się do dynamicznego rozwoju gospodarki opartej na wiedzy w ramach PPNT, a także obustronnej wymiany doświadczeń, kontaktów i dobrych praktyk¹⁶. Ponadto umowa zobowiązywała

¹⁵ Zlokalizowane w obiekcie wskazanym przez Partnera projektu - Pomorską Specjalistyczną Strefę Ekonomiczną sp. z o.o.

¹⁶ W umowie zawarto również stawki opłat ponoszonych przez partnera: miesięczny czynsz najmu 25,00 zł netto/1m² powierzchni laboratorium, miesięczny ryczałt za utrzymanie części wspólnych (w tym m.in.: ochrona i monitoring części wspólnych, mycie fasad szklanych budynku, sprzątanie części wspólnych, ubezpieczenie budynku, odśnieżanie, konserwacja budynku, naprawy bieżące budynku, utrzymanie zieleni.; ponadto płatności za korzystanie z drobnego sprzętu laboratoryjnego 200,0 zł netto/miesiąc, wstawienie sprzętu własnego 30,00 zł netto miesiąc, korzystanie z wody ultraczystej – 50,00 zł netto/miesiąc. Korzystanie z komory laminarnej ESCO – 100,00 zł netto/miesiąc.

partnera do przekazywania do PPNT informacji: o rozwoju projektu będącego przedmiotem aplikowania do PPNT minimum raz na 6 miesięcy, na temat liczby osób pracujących na dzień podpisania umowy oraz każdorazowo przy zmianie liczby pracujących osób, regularnie na temat rozwoju Partnera PPNT, podjętych inicjatywach, otrzymanych nagrodach i wyróżnieniach.

PPNT zobowiązywało się m.in. do realizacji zadań na rzecz Partnera zgodnie z ofertą Parku.

(dowód: akta kontroli str. 81-94)

Wsparcie Regionalnego Ośrodka Informacji Patentowej obejmowało: doradztwo i konsultacje, pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji zgłoszeniowej, pomoc w zakresie prowadzenia postępowania, poszukiwania i badania patentowe.

W ramach działań Centrum Designu Gdynia Partnerzy PPNT korzystali m.in. z warsztatów i szkoleń z tematyki szeroko rozumianego designu, wsparcia w poszukiwaniu projektantów, udział w wystawach, wsparcie Laboratorium PPNT obejmowało: pracownie laboratoryjne wyposażone w specjalistyczny sprzęt do realizacji projektów w zakresie mikrobiologii, biologii molekularnej, analizy chemicznej i proteochemicznej oraz hodowli roślin in vitro i hodowli komórkowej; badania z zakresu mikrobiologii, biologii molekularnej, analizy chemicznej oraz hodowli in vitro.

PPNT organizował wydarzenia lub podejmował działania promocyjne dotyczące wydarzeń odbywających się w Parku, w tym m.in.: Asseco Programming Marathon24 Gdynia, Międzynarodowy Tydzień Przedsiębiorczości, Międzynarodowy Dzień Blogera w PPNT, TEDx Gdynia, Gdyńska Debata Młodych, Organizacja Finału Konkursu Czerwonej Róży 2013 dla Najlepszych Studentów; Play with Business, VIII Pomorskie Forum Przedsiębiorczości, XI edycja Konkursu Gdyński Biznes Plan, wydarzenia w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości. Ponadto promował wydarzenia wspierające młodych przedsiębiorców, w tym: Zaczynij.biz, Houston, Mamy Strat Up itp. W 2015 r. zorganizowano 171 takich działań, w których uczestniczyło około 4,5 tys. osób.

(dowód: akta kontroli str. 81-94, 127-141, 243-245)

Wydatki PPNT pokrywane były bezpośrednio z budżetu Miasta Gdyni, a uzyskane dochody stanowiły dochody Miasta Gdyni. Przychody ogółem¹⁷ uzyskane w latach 2013 – 2015 stanowiły odpowiednio w: 2013 r. – 21.747,8 tys. zł (w tym środki UE – 14.769,7 tys. zł); 2014 r. – 33.939,6 tys. zł (w tym środki UE – 22.889,8 tys. zł); 2015 r. – 18.678,6 tys. zł (w tym środki UE – 8.038,6 tys. zł)¹⁸. Koszty zarządu Parku (wynagrodzenia, ubezpieczenia i inne świadczenia, podatki i opłaty, koszty utrzymania) wynosiły w: 2013 r. – 11.173,4 tys. zł (52,9% kosztów), 2014 r. – 13.816,6 tys. zł (53,0% kosztów), 2015 r. – 13.850,1 tys. zł (52,9% kosztów).

Nakłady inwestycyjne: w 2013 r. – 40.856,4 tys. zł (ze środków własnych 179,1 tys. zł), w 2014 r. – 12.084,4 tys. zł (ze środków własnych 179,1 tys. zł), a w 2015 r. – 9.345,6 tys. zł (ze środków własnych 82,1 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 433)

Zgodnie ze statutem PPNT, przedmiotem działania jest m.in. realizacja zadań związanych z rozwojem przedsięwzięć innowacyjnych na terenie Gdyni. Wicedyrektor PPNT wyjaśnił, że ze względu na prowadzoną przez PPNT działalność związaną m.in. z zapewnieniem preferencyjnego dostępu do posiadanej

¹⁷ Przychody PPNT stanowiły wpływy z czynszu i innych opłat eksploatacyjnych, wpływy z działalności szkoleniowo-doradczej, krajowe i lokalne granty i projekty, środki z UE oraz inne dochody własne oraz krajowe granty i projekty

¹⁸ 12.509,7 tys. zł za III kwartały 2015 r.

infrastruktury oraz świadczeniem dodatkowych usług doradczo/szkoleniowych dla firm parkowych, co do zasady przychody z prowadzonej działalności były niższe od ponoszonych wydatków. Wicedyrektor wyjaśnił również, że ubiegając się o maksymalny poziom dofinansowania dla projektów związanych z rozbudową PPNT, władze Miasta Gdyni miały świadomość związanych z tym obostrzeń – maksymalny poziom dotacji mogły otrzymać wyłącznie projekty, które: nie są projektami generującymi dochód, nie podlegają zasadom pomocy publicznej. Mając na uwadze, iż w przypadku rozbudowy PPNT stworzona infrastruktura miała być udostępniana odpłatnie, uzyskanie maksymalnego dofinansowania było możliwe wyłącznie w przypadku, kiedy przychody będące efektem projektu nie będą przewyższać kosztów operacyjnych projektu.

(dowód: akta kontroli str. 441-442)

W kontrolowanym okresie PPNT dysponował budynkami o powierzchni użytkowej 53,7 tys. m², w tym 27,3 tys. m² przeznaczone było do wynajmu. Powierzchnia wynajęta ogółem wzrastała w kolejnych latach od 17,8 tys. m² w 2013 r., poprzez 20,0 tys. m² w 2014 r. do 21,6 tys. m² w 2015 r. Zgodnie z przyjętymi założeniami, powierzchnia dzierżawiona przedsiębiorcom innowacyjnym stanowiła nie mniej niż 80% powierzchni dzierżawionej i udział ten wynosił odpowiednio 97,81% w 2013 r., 95,64 w 2014 r. i 96,17% w 2015 r. Powierzchnia laboratoryjna przeznaczona do wynajmu obejmowała 1,97 tys. m², w tym powierzchnia z dostępem do stanowisk pomiarowych i sprzętu w okresie 2013 – 2014 obejmowała 0,48 tys. m², a od 2015 r. 0,54 tys. m². Powierzchnia laboratoryjna wynajęta była w całości dla przedsiębiorstw innowacyjnych.

Stopień wykorzystania 37 sal (dydaktycznych, konferencyjnych, seminaryjnych) wzrastał w kolejnych latach 2013-2015 i wynosił odpowiednio: 55%, 58% i 68,7% w przypadku sal do 10 osób, 12,6%, 28% i 34,2% w przypadku sal do 300 osób.

(dowód: akta kontroli str. 434)

Branże wspierane przez PPNT Gdynia to głównie: IT, telekomunikacja, multimedia, design, biotechnologia, inżynieria i automatyka, ochrona środowiska. W 2015 r. w Parku działały 202 firmy innowacyjne/projekty, z czego: 14 to projekty biotechnologiczne (7%), 10 z dziedziny ochrony środowiska (5%), 82 w sferze usług i produktów z branży ICT (40,5%), 47 z branży inżynierii, automatyki i robotyki (23%), 18 z branży designu (9%), 7 to projekty multimedialne (3%). Dyrektor PPNT wyjaśniła, że dominują projekty ICT – te zaś w największej części zorientowane są na usługi (oferowane w formule tradycyjnej lub SAAS), tworzenie oprogramowania na zamówienie, integrowania systemów komunikacyjnych, platform sprzedażowych, porównywarek, contentu i aplikacji marketingowych. Oferowane usługi kierowane są do różnorodnych odbiorców; MŚP, posiadaczy telefonów komórkowych, administracji publicznej, własnych klientów dla konkretnych produktów i usług.

(dowód: akta kontroli str. 127-141)

Firmy lokatorzy PPNT przekazały informacje¹⁹ o wdrożeniach projektów innowacyjnych w liczbie 27 – w 2013 r., 38 – w 2014 r. i 79 – w 2015 r. Część projektów była przedmiotem zgłoszeń patentowych, w roku 2013 dokonano 17 zgłoszeń – uzyskano 3 patenty, w 2015 r. – 49 zgłoszeń uzyskano 6 patentów (w 2014 r. nie odnotowano zgłoszeń patentowych). PPNT nie zbierała od lokatorów informacji o wartości przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych.

¹⁹ Liczba wdrożeń podana w oparciu o przeprowadzone weryfikacje projektów realizowanych przez lokatorów w latach 2013-2015, którym kończyły się umowy najmu w danym okresie, dane tego rodzaju są zbierane w ramach weryfikacji w cyklu 2-letnim (Inkubator) i 3-letnim (Park) na zakończenie trwania umowy najmu.

Jak wyjaśniła Dyrektor PPNT, w procesach weryfikacji firmy i projektu realizowanego w ramach PPNT Gdynia częściej raportowane są innowacje procesowe. Zazwyczaj dotyczą one wewnętrznych zmian organizacyjnych, wprowadzenia metodologii pracy nad projektami, pozyskania lepszych, bardziej sprawnych narzędzi informatycznych czy usług od lepszych (wyżej zaawansowanych technologicznie) poddostawców. Innowacje produktowe mają różnorodny charakter, a decydujące w tym kontekście jest know-how osób, które realizują dany projekt oraz szereg uwarunkowań, wynikających z natury rynku dla danej usługi/produktu.

Lista innowacyjnych produktów/usług obejmuje na przykład: automatyczne strojnice filtrów stacji bazowych telefonii komórkowej, syntezytor mowy ludzkiej Ivona oraz jego liczne wersje językowe i aplikacje webowe, awatary, specjalistyczne oprogramowanie dla jednostek administracji publicznej (GUS, strony gmin, systemy zarządzania korespondencją), aplikacje z wykorzystaniem mikro systemów elektronicznych, zestawy do oczyszczania DNA genomowego z próbek krwi w formacie HTS opartego na 96-ciu studzienkach, system monitoringu zjawisk przyrodniczych w otoczeniu różnych obiektów.

Wśród partnerów PPNT, dostawców usług lub produktów innowacyjnych znajdują się również podmioty oferujące:

- specjalistyczne oprogramowanie dla wymagających klientów za pomocą dedykowanych, zdalnych zespołów projektowych, pracujących zgodnie z najnowszymi trendami metodologii agile²⁰ i kaskadowej. Firma, oferująca tę usługę to według danych Instytutu Nowoczesnego Biznesu, najszybciej rozwijająca się firma IT w Polsce²¹;
- usługi projektantów, którzy tworzą i komercjalizują nowe pomysły w technice mikrofalowej, sztucznej inteligencji (Artificial Intelligence) i rozpoznawaniu wizyjnym (VR – Video Recognition). Firma przeprowadziła wdrożenia własnej technologii strojenia filtrów mikrofalowych dla światowych partnerów z branży kosmicznej (m.in. Europejskiej Agencji Kosmicznej – ESA), nowoczesne generatory częstotliwości będą zainstalowane w europejskich rakietach kosmicznych;
- innowacyjne technologie w budownictwie, w tym uznany przez Urząd Patentowy RP za innowację na skalę światową wynalazek – „Sposób wytwarzania kompozytowych bloków, płyt betonowych elewacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych o różnych formatach i wielkościach”. Jest to trzeci patent na wynalazek w dorobku firmy, która obecnie pracuje nad kolejnymi czterema wynalazkami zgodnie z podpisanymi umowami z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu PatentPlus;
- wdrożenia technologii automatycznego analizowania obrazu wideo. Multirejestrator to wynalazek do rozpoznawania i liczenia ptaków, używany m.in. na lotnisku w Gdańsku-Rębiechowie i farmach wiatrowych. Inne rozwiązania tej firmy to system do mierzenia skuteczności billboardów czy citalightów, które dostarczy szczegółowych informacji na temat otoczenia wybranych reklam, np. ilość osób i pojazdów w zasięgu reklamy, czy ilość przechodniów z podziałem na ich przedziały wiekowe - dane do skuteczniejszych działań marketingowych i optymalizacji kampanii;

²⁰ Agile software development – programowanie zwinne. Oprogramowanie wytwarzane jest przy współpracy samoorganizujących zespołów, których celem jest przeprowadzanie procesów wytwarzania oprogramowania. Najważniejszym założeniem metodyk zwinnych jest obserwacja, że wymagania odbiorcy (klienta) często ewoluują podczas trwania projektu. Pojęcie *zwinnego programowania* zostało zaproponowane w 2001 r.

²¹ W 2014 r. firma zajęła pierwsze miejsce w rankingu Gepard Biznesu, organizowanym przez Instytut Nowoczesnego Biznesu.

- produkcję kosmetyków łączących nowoczesną kosmetologię z tradycyjnymi, naturalnymi kosmetykami. Produkty posiadają innowacyjne formuły opracowane w laboratoriach polskich uniwersytetów medycznych;
- produkcją systemów IT dla urzędów i administracji publicznej. Firma wdraża w Gdańsku najnowocześniejszą w Polsce platformę do zarządzania i prowadzenie Biuletynu Informacji Publicznej;
- udźwiękowienie stron internetowych (wykonane już dla miasta Gdyni) za pomocą usługi iWebReader wspierającej osoby niedowidzące oraz ułatwiające mieszkańcom i przedsiębiorcom załatwianie spraw bez konieczności osobistej wizyty w urzędzie;
- nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne ułatwiające komunikację osoby niesłyszącej. Firma rozwija technologię rozpoznawania mowy ludzkiej, technologia ta poza telekomunikacją, bankowością i medycyną znajduje zastosowanie w życiu codziennym;
- interaktywna gra naukowa – gra komputerowa z elementami edukacji, która umożliwia wykonywanie eksperymentów chemicznych w bezpiecznym, wirtualnym laboratorium, pomaga dzieciom w zrozumieniu świata nauk ścisłych i rozbudzeniu w nich pasji do zdobywania wiedzy. Producent gry jest zwycięzcą konkursu infoShare na najlepszy startup w Europie;
- we współrealizacji – tablica informacyjna oparta na technologii ePapieru, która umożliwia wyświetlanie informacji przy ekstremalnie niskim poziomie mocy;
- urządzenia do ogrzewania i wentylacji. Firma zwyciężyła w konkursie Dobry Wzór na najlepiej zaprojektowane produkty na polski rynku oraz otrzymała dwa z najważniejszych wyróżnień w dziedzinie projektowania – Red Dot Design Award: Product Design oraz If Design Award²².

(dowód: akta kontroli str. 826-831)

Liczba osób zatrudnionych w firmach lokatorach realizujących projekty na terenie PPNT wzrastała w badanym okresie od 966 osób w 2013 r., do 1.210 osób w 2014 r. i 1.487 osób w 2015 r. w tym w firmach innowacyjnych odpowiednio od 878 osób w 2013 r. do 1.098 w 2014 r. i 1.372 osób w 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 127-141, 435)

PPNT Gdynia prowadzi współpracę z instytucjami otoczenia biznesu o zasięgu lokalnym, regionalnym i krajowym oraz działania na forum europejskim. Według wyjaśnień Dyrektor PPNT, część z tych relacji nie jest sformalizowana i opiera się na bieżącej gotowości do współdziałania, w tym przekazywania informacji o inicjatywach i propozycjach działań, skierowanych na firmy sektora MŚP, inicjowanych przez takie instytucje jak Agencja Rozwoju Pomorza, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, mega-klastery biotechnologiczny ScanBalt, Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Gdańsku, IASP (International Association of Science Parks and Areas of Innovation), Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni, Fundacja Gospodarcza, Stowarzyszenie Pomorskie w Unii Europejskiej, instytucje sektora bankowego oraz podmioty koordynujące projekty systemowe na rzecz przedsiębiorczości i wspierania innowacji.

²² Red Dot Design Award – nagroda przyznawana od 1955 r. przez Design Zentrum Nordrena Północna Westwalia w Essen w Niemczech. Uznawana jest za jedną z najbardziej prestiżowych nagród w dziedzinie wzornictwa przemysłowego, z kilkoma tysiącami zgłoszeń każdego roku i jury złożonym z uznanych ekspertów często nazywana jest nawet „Oscarem designu”

Park prowadził działania informacyjne, skierowane do odbiorców newsletterów PPNT, mediów społecznościowych oraz kierunkowo do wybranych firm lub wszystkich partnerów PPNT. W centrum konferencyjnym lokalizowano m.in. działania wynikające ze wspólnych inicjatyw: Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, Forum Przedsiębiorczości, TEDxGdynia, Festiwal Młodych Naukowców E(X)plory. Według wyjaśnień Dyrektora PPNT, korzyści bezpośrednio wynikające z tego typu współpracy dla Partnerów PPNT Gdynia i firm regionu mogą być mierzone zarówno frekwencją na tych wydarzeniach jak i wykorzystaniem przez firmy szans i oferty instytucji, która jest w trakcie tych wydarzeń prezentowana i omawiana. Efektem współpracy PPNT z Pomorskim Urzędem Marszałkowskim oraz firmami z regionu jest obecność PPNT Gdynia i firm z grona PPNT w procesie (ponad 2-letnim) określania Inteligentnych Specjalizacji Regionu. Finalnie wybrane 4 specjalizacje obejmują dziedziny, które w gronie partnerskim PPNT są mocno reprezentowane. Stwarza to szanse na przyszłe możliwości udziału w partnerskich projektach strategicznie wspieranych w aplikowaniu do środków UE. Aktywnie rozwijane jest partnerstwo PPNT NET. W sieci PPNT NET jest 20 podmiotów: instytucje naukowo-badawcze, uczelnie regionu, stowarzyszenia non-profit lub re-inwestujące w działalność misyjną, fundacje realizujące cele i projekty, którymi PPNT może się potencjalnie interesować. PPNT NET to umowy o współpracy, oparte na zasadzie współdzielenia celów podmiotu lub jego komplementarności, potencjalnie wartościowej możliwości wsparcia postaw przedsiębiorczości oraz dla innowacji. Ta formuła daje możliwość szerszego otwarcia na działania prowadzone przez Partnera, np. promocję poprzez stronę Parku, zapraszanie firm do inicjowanych przez Partnera projektów. Partnerzy PPNT NET mają szersze możliwości oddziaływania na firmy zlokalizowane w PPNT. Ponadto działania tych podmiotów często lokalizują się w PPNT Gdynia, w bezpośrednim sąsiedztwie firm. Przykładem mogą być działania Stowarzyszenia Wolna Przedsiębiorczość, która także na forum parkowym animuje swój sztandarowy projekt European Enterprisise Network, liczne działania doradcze i networkingowe, szkoleniowe i informacyjne (także, jako punkt informacyjny KSU). Kolejny podmiot to Platinum Seed Incubator sp. z o.o., który prowadził fundusz seedowy z działania 3.1PO IG. Porozumienia o współpracy z uczelniami regionu to liczne grupy studentów, które w ramach zajęć z przedsiębiorczości odwiedzają Park. Grupy zaawizowane wcześniej mają indywidualny program- w zależności od uczelni i kierunku przygotowujemy prezentację o PPNT Gdynia oraz spotkanie z 1-2 firmami z branży. Średnio Park przyjmuje około 5 takich grup rocznie od 30 do 150 osób (Politechnika Gdańska, Uniwersytet Gdański, Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu).

(dowód: akta kontroli str. 127-141, 157-158, 239-256, 387-432)

W działalności Parku w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Parku w zbadanym zakresie.

3. Efekty wykonywania przez PPNT funkcji inkubacyjnej oraz klastrowej

Opis stanu faktycznego

Dyrektor Parku wyjaśniła, że zjawisko koncentracji w PPNT Gdynia firm pochodzących z tego samego lub pokrewnych sektorów oraz występowania wśród nich licznych powiązań jest faktem niezaprzeczalnym. Firmy z branży ICT to większość partnerów Parku (ponad 40%). Większość z nich to firmy mikro i małe, więc trudno określić taką koncentrację, jako klastery przemysłowy o znaczeniu

krajowym. Duże podmioty z branży ICT, o znaczeniu kluczowym w regionie lub w kraju, współpracują z Parkiem na zasadzie sieci PPNT NET. PPNT jest członkiem-założycielem Klastra Interizon, pomorskiego klastra ICT z ambicjami krajowego klastra kluczowego. Wspiera inicjatywę powstającego Bałtyckiego Klastra Turystyki Zdrowotnej, klastr ma miejsce spotkań i możliwość networkingu w ramach sieci partnerów Parku. Rozpoczęto także rozmowy z przedstawicielami nowej inicjatywy klastrowej – Klastra HRD (Human Resources Development Cluster) – grupa jest na etapie organizacji. Park ma możliwość udzielenia wsparcia lokalowego, działań promocyjnych i wizerunkowych. Park jest także partnerem Klastra BioFarmCo.

(dowód: akta kontroli str. 127-141, 157-192)

W PPNT monitoring projektów przyjętych do realizacji prowadzono w procesie o charakterze ciągłym obejmując działania firmy partnerskiej, jej aktywność w środowisku PPNT, potrzeby, przebieg pracy nad projektem pod kątem ewentualnego dodatkowego wsparcia doradztwem. Pod koniec okresu realizacji projektu w PPNT przeprowadzono proces weryfikacji, zorientowany na projekt i ewentualną możliwość kontynuowania współpracy w kolejnym okresie²³. Podmioty prowadzące w PPNT szkolenia dla firm były zobowiązane do badania poziomu satysfakcji uczestników; wyniki były przedmiotem analizy przez PPNT.

Dyrektor PPNT wyjaśniła, że w okresie 2013-2015 monitoringowi podlegały:

- poziom zatrudnienia w firmach powiązanych umowami najmu powierzchni (biura, laboratoria, prototypownie) w PPNT Gdynia,
- liczba zrealizowanych usług doradczych na rzecz przedsiębiorców,
- liczba podmiotów, które skorzystały z infrastruktury,
- liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw na terenie objętym realizacją projektu.

(dowód: akta kontroli str. 6-71,95-97, 127-141)

PPNT Gdynia prowadzi również monitoring efektów swojej działalności pod kątem zarządzania ryzykiem, jako element systemu kontroli zarządczej i jest procesem ciągłym. Jak wyjaśniła Dyrektor PPNT, corocznie Dyrektor jednostki w terminie 2 miesięcy od daty uchwalenia budżetu miasta lub określenia planu finansowego, przygotowuje, wdraża i monitoruje proces zarządzania ryzykiem oraz go dokumentuje. Ustalane są cele zasadnicze w podziale na główne zadania i projekty w perspektywie roku kalendarzowego z uwzględnieniem oceny ryzyka, które może wystąpić w realizacji danego zadania. Określane zostają mierniki określające stopień realizacji zadania, w tym ustala się planowaną wartość miernika do osiągnięcia na koniec roku. Dla danego zadania wskazuje się planowane działania i określa sposób monitorowania realizacji celów przez kierownictwo.

Dyrektor PPNT wyjaśniła, że określenie mechanizmów kontroli realizowanych zadań pozwala na zaplanowanie działań będących reakcją na ryzyko oraz ustalenia osoby zarządzającej ryzykiem. Każdego roku sporządzane jest sprawozdanie z realizacji głównych zadań. Na jego podstawie dokonywana jest weryfikacja i korekta oceny ryzyka, które może wystąpić w realizacji danego zadania, jeżeli jest zadaniem wieloletnim. Również mierniki określające stopień realizacji zadania podlegają ponownej analizie.

(dowód: akta kontroli str. 127-141)

PPNT w ramach współpracy z przedsiębiorcami nie oferował bezpośredniego wsparcia finansowego na działalność innowacyjną. Dostęp do informacji

²³ Jako kontynuacja projektu lub zupełnie nowe zagadnienie.

o możliwościach ubiegania się przez przedsiębiorców o wsparcie finansowe z różnych źródeł zapewniono m.in. poprzez organizację szkoleń, konsultacji, spotkań o takiej tematyce. Jak wyjaśniła Dyrektorka PPNT, organizowano konsultacje z ekspertami dotyczące możliwości pozyskania dofinansowania dla firm poprzez udział w konkursach z dofinansowaniem publicznym. W 2015 r. skorzystało z nich 28 podmiotów. Konsultacje dotyczyły nowej rundy finansowania UE (2014-2020). Informacje o charakterze ciągłym w tym zakresie oferują zarówno Stowarzyszenie Wolna Przedsiębiorczość (działająca na terenie PPNT Gdynia), Agencja Rozwoju Pomorza i punkty informacyjne Funduszy Europejskich. Spotkanie z pracownikami PUP z informacją o dostępnych tam aktualnie możliwościach planowane jest w najbliższym czasie. Organizowane były spotkania z Aniołami Biznesu (Amber, Oliwska Grupa Kapitałowa, Orange FAB), oraz spotkania z bankami (PKO SA, Bank Gospodarstwa Krajowego); oferta jest dosyć dobrze znana firmom i zainteresowanie zazwyczaj jest indywidualne.

PPNT nie przydzielał firmom indywidualnych doradców, w zakresie wsparcia doradczo-szkoleniowego za obsługę firm odpowiadał Dział Rozwoju i Współpracy. Zgodnie z ofertą PPNT, firmom przysługiwało 5 lub 20 godzin doradztwa indywidualnego (w zależności od rodzaju partnerstwa). U uruchomiono doradztwo biznesowe, doradztwo w zakresie strategii rozwoju i pozyskiwania partnerów komercyjnych oraz doradcę w zakresie finansów; konsultacje te były dedykowane wszystkim typom partnerów. Dodatkowo firmy mogły korzystać ze szkoleń oraz dyżurów konsultantów organizowanych w odpowiedzi na zgłaszane potrzeby oraz uzyskać opiekę mentora z Rady Naukowej PPNT. Usługi doradczo-szkoleniowe były świadczone w oparciu o zewnętrznych ekspertów oraz członków Rady Naukowej PPNT.

(dowód: akta kontroli str. 127-141, 437-440)

Dyrektorka PPNT wyjaśniła, że barierą napotykaną przez PPNT Gdynia w ramach wspierania projektów innowacyjnych jest wciąż słabe przygotowanie do współdziałania uczelni wyższych i instytutów badawczych, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu oraz instytucji kapitałowych, których celem byłyby wspólne wdrożenia. Problemem jest również utrudniony dostęp do specjalistycznych maszyn i usług, jak również bariera finansowa związana z prezentacją osiągnięć na arenie międzynarodowej, dzięki której przedsiębiorcy mogą skonfrontować się z podobnymi produktami czy usługami oferowanymi na świecie.

W celu dalszego stymulowania współpracy międzysektorowej planowane jest inicjowanie wspólnych projektów, jak również stwarzanie odpowiednich warunków wspomagających współpracę środowiska nauki i biznesu. Aby oferta PPNT Gdynia była atrakcyjna dla podmiotów innowacyjnych planowany jest dalszy monitoring oraz ciągłe zbieranie i analizowanie informacji o tym, jak zmieniają się potrzeby klientów i rynku. W chwili obecnej poszerzana jest oferta PPNT o dostęp do specjalistycznych laboratoriów i maszyn. Ważną inicjatywą jest również rozwijany od 2009 roku projekt Let's EXPO, dzięki któremu firmy z PPNT i regionu mają możliwość udziału w międzynarodowych targach branżowych.

(dowód: akta kontroli str. 127-141)

W działalności Parku w wyżej przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja projektu pn. Pomorski Park Naukowo Technologiczny - rozbudowa – etap 3

Opis stanu faktycznego

W ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Oś Priorytetowa 5. Dyfuzja innowacyjna Działanie 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności Temat priorytetowy Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy pomiędzy MŚP, a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi PPNT realizował projekt zatytułowany "Pomorski Park Naukowo-Technologiczny - rozbudowa - etap 3" (dalej: Projekt). Celem realizacji Projektu było stworzenie optymalnych warunków do powstawania i rozwoju przedsiębiorstw prowadzących działalność w obszarach badawczo-rozwojowym i innowacyjnym oraz w oparciu o zaawansowane technologie w branżach: ICT i multimedia, elektronika, biotechnologia i ochrona środowiska oraz wzornictwo przemysłowe.

Przedmiotem Projektu²⁴ złożonego w dniu 02.03.2009 r. była rozbudowa specjalistycznego ośrodka wsparcia przedsiębiorczości obejmująca: 1) wybudowanie obiektu dysponującego powierzchniami biurowymi, laboratoryjnymi, warsztatowymi, prototypownią dla firm innowacyjnych oraz wyposażenie sal szkoleniowo-konferencyjnych w budynku biurowo-laboratoryjnym; 2) stworzenie profesjonalnej oferty usług dla przedsiębiorców prowadzących działalność innowacyjną w ramach: Centrum Obsługi Przedsiębiorców, Centrum Badań i Rozwoju, Centrum Współpracy Klastrowej.

Projekt został w 2014 r. rozszerzony o dwa zadania ujęte we wniosku z dnia 22.10.2014 r. o wsparcie projektu rozszerzonego²⁵: 1) PPNT – Etap V – stworzenie na obszarze postoczniowym zaplecza wdrożeniowo-produkcyjnego dla firm innowacyjnych; 2) Zakup specjalistycznego wyposażenia do laboratoriów elektronicznych i prototypowni w ramach rozbudowy PPNT – etap 3.

Wnioskowana kwota projektu 123.060,4 tys. zł (umowa z 09.06.2009 r.) wyniosła po kolejnych zmianach²⁶ 167.894,1 tys. zł (kwota wydatków kwalifikowanych 136.663,0 tys. zł), w tym kwota dofinansowania w wysokości do 85% uległa zmianie z 85.850,0 tys. zł ostatecznie do kwoty 116.163,6 tys. zł. Wkład własny Beneficjenta (min 15%) pochodził z budżetu Miasta Gdyni.

(dowód: akta kontroli str. 509-541, 692-718, 792-825)

Wskaźniki realizacji celów Projektu (po rozszerzeniu) obejmowały

a) wskaźniki produktu:

- powierzchnia wybudowanych/zmodernizowanych budynków – 47.911,11 m²;
- wartość wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury – 119.000 tys. zł;
- wartość zakupionego wyposażenia – 9.726 tys. zł;
- liczba wybudowanych specjalistycznych laboratoriów badawczych – 2;
- liczba przedsiębiorstw korzystających z powstałej infrastruktury – 259.

b) wskaźniki rezultatu:

²⁴ Wniosek złożony do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w dniu 02.03.2009 r.

²⁵ Wniosek z dnia 22.10.2014 r.

²⁶ W okresie 2009-2015 umowa o udzielenie wsparcia Nr POIG.05.03.00-00-001/09-00 w ramach działania 5.3. Wspieranie Ośrodków Innowacyjności osi priorytetowej 5 Dyfuzja Innowacji, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013, był zmieniana 18 aneksami, zmianie ulegała m.in. kwota całkowita projektu oraz kwota dofinansowania. Nie ulegał zmianie poziom dofinansowania projektu i wynosił do 85% kosztów kwalifikowanych.

- przedsiębiorstwa korzystające z zakupionego wyposażenia i infrastruktury technicznej – 259;
- zrealizowane usługi doradcze na rzecz przedsiębiorców – 3.000;
- nowe miejsca pracy utworzone w przedsiębiorstwach korzystających ze wsparcia – 618;
- nowoutworzone przedsiębiorstwa na terenie objętym realizacją projektu – 30;
- podmioty zaangażowane w prowadzenie działalności wynikającej z projektu – 305.

W badanym okresie prawidłowość realizacji projektu była kontrolowana pięciokrotnie²⁷. Ostatnia przeprowadzona przez Toruńską Agencję Rozwoju Regionalnego kontrola nie wykazała nieprawidłowości przy jego realizacji, w tym w zakresie terminowości oraz uzyskanych wskaźników produktu i rezultatu. Nie sformułowano także zaleceń pokontrolnych.

Informacja pokontrolna z powyższej kontroli została zaakceptowana przez Wicedyrektora Parku w dniu 02.02.2016 r.

Zgodnie z zapisami Umowy²⁸ o dofinansowanie Beneficjent był zobowiązany do zachowania trwałości Projektu przez okres 20 lat od dnia zakończenia realizacji Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 650-670, 719-726, 760-791, 818, 823)

Z całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych wykazanej we wnioskach o płatność tj. 136.645.892,87 zł kwota dofinansowania dla projektu (85%) wynosiła 116.149.008,94 zł. Na dzień 29.02.2016 r. PPNT otrzymał refundację kosztów w wysokości 106.158.668,22 zł. PPNT oczekuje na refundację pozostałych wydatków, w tym wskazanych we wniosku o płatność końcowa w kwocie 9.683.991,64 zł.

Dyrektor PPNT wyjaśniła, że różnica pomiędzy wysokością należnego dofinansowania dla projektu a kwotą wypłaconych i oczekiwanych wpływów wynika z pomniejszenia refundacji o odsetki naliczone dla wydatków niekwalifikowanych w kwocie 306.349,08 zł. W przypadku wydatków uznanych za niekwalifikowane Beneficjent nie zaakceptował informacji pokontrolnych i przedstawił wyjaśnienia uzasadniające podjęte działania i poniesione w tym zakresie wydatki. Jednakże mając na uwadze narastające odsetki od zakwestionowanych wydatków, Beneficjent dokonał zwrotu otrzymanej w tym zakresie refundacji po kontroli przeprowadzonej w 2011 r. i zgodził się na potrącenie z przyszłych refundacji zakwestionowanych wydatków po kontroli przeprowadzonej w 2014 r.²⁹

W wyniku kontroli projektu nie stwierdzono okoliczności świadczących o konieczności wykluczenia podmiotu z możliwości otrzymania środków europejskich.

(dowód: akta kontroli str. 444, 542-628)

W działalności Parku w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²⁸ Umowa o udzielenie wsparcia Nr POIG.05.03.00-00-001/09-00 w ramach działania 5.3. Wspieranie Ośrodków Innowacyjności osi priorytetowej 5 Dyfuzja Innowacji, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013

²⁹ Projekt był w okresie realizacji przedmiotem kontroli prowadzonych przez: Centrum Zamówień Publicznych Sp. z o.o. na zlecenie PAPR w okresie 30.11. – 1.12.2011 r. oraz w okresie 11-14.12.2012 r.; Urząd Kontroli Skarbowej w Gdańsku w okresie 18.04. do 7.05.2013 r.; Audmax Błażej Bliński na zlecenie PARP w okresie 29-30.09.2014 r., Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie 02.11. – 04.12.2015 r. W protokole kontroli nr Z6-PR-POIG-10-5.3_w2 prowadzonej na zlecenie PARP przez Centrum Zamówień Publicznych Sp. z o.o., stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zastosowaniu niewłaściwego trybu wyboru wykonawcy (zamówienie z wolnej ręki) w postępowaniu nr GCI.341-02/2010 dotyczącym wyboru wykonawcy usługi nadzoru autorskiego przy realizacji rozbudowy PPNT, która skutkuje uznaniem wydatków za nadzór autorski za niekwalifikowane oraz nałożeniem korekty finansowej w wysokości 100% wartości dofinansowania. W zaleceniach pokontrolnych wskazano dokonanie zwrotu w zakresie wydatków niekwalifikowanych w porozumieniu z PARP.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Parku w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku

Gdańsk, dnia 30 marca 2016 r.

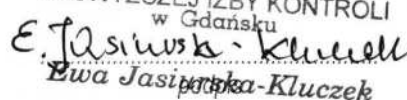
Kontroler:

Katarzyna Juchniewicz
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

Wz.
p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

.....
Ewa Jasińska-Kluczek